

Міністерство освіти і науки України
Луганський національний аграрний університет
Факультет ветеринарної медицини, біологічних і харчових технологій
Кафедра епізоотології, внутрішніх хвороб тварин і ветеринарно-санітарної експертизи

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. декана факультету

 Людмила ПАРХОМЕНКО

«30» серпня 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ступінь освіти	Внутрішні хвороби тварин магістр (бакалавр, магістр)
галузь знань	21 «Ветеринарія» (шифр і назва)
спеціальність	211 «Ветеринарна медицина» (шифр і назва)
освітня програма	211 «Ветеринарна медицина»

Робоча програма _____ «Внутрішні хвороби тварин»
для здобувачів вищої освіти

спеціальності _____ 211 «Ветеринарна медицина» _____ освітньої
програми 211 –Ветеринарна медицина _____

«30» серпня 2021 року -13с.

Розробник(и):

_____ Ільїна О.В., кандидат ветеринарних наук, ст. викладач

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри _____
Протокол від «30» серпня 2021 р. № 11

Завідувач кафедри _____ Оксана ІВЛЕВА _____
(підпис)

Схвалено проектною групою освітньої програми 211 Ветеринарна медицина

Гарант освітньої програми _____ Людмила ПАРХОМЕНКО
(підпис) (Власне Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

ВСТУП

Робоча програма навчальної дисципліни «Внутрішні хвороби тварин» складена відповідно до освітньої програми підготовки магістр галузі знань 21 «Ветеринарія» формує інтегральну, загальні та спеціальні (фахові) компетентності та програмні результати навчання, якими оволодіють здобувачі вищої освіти.

Мета вивчення навчальної дисципліни – оволодіння студентами важливих питань загальної терапії та профілактики внутрішніх хвороб тварин, а також вивчення внутрішніх хвороб тварин, з'ясування їх етіології, патогенезу, симптомів.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Внутрішні хвороби тварин» є вирішення питання етіології патогенезу, патологоанатомічних змін, симптоматики, діагностики, перебігу, прогнозу, терапії та профілактики внутрішніх незаразних захворювань тварин. При вивченні цих питань необхідно поглибити теоретичну підготовку з етіопатогенезу і терапії хвороб тварин, розвивати у студентів клінічне мислення, творчий підхід при вирішенні практичних питань з ліквідації захворювань тварин

Навчальна дисципліна формує такі міждисциплінарні зв'язки: дисципліни, що передують: «Анатомія», «Ветеринарна мікробіологія», «Фізіологія», «Патфізіологія», «Епізоотологія», «Патологічна анатомія»; дисципліни, що забезпечуються: клінічна діагностика.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у здобувачів вищої освіти компетентностей та програмних результатів навчання відповідно до освітньої програми спеціальності 211 Ветеринарна медицина.

Загальні компетентності (ЗК)

- ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК 4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професії.
- ЗК 7. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК 8. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні, приймати обґрунтовані рішення, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Фахові компетентності :

ФК 2. Здатність використовувати інструментарій, спеціальні пристрої, прилади, лабораторне обладнання та інші технічні засоби для проведення необхідних маніпуляцій під час виконання професійної діяльності.

ФК 3. Здатність дотримуватися правил охорони праці, асептики та антисептики під час здійснення фахової діяльності.

ФК 4. Здатність проводити клінічні дослідження з метою формулювання висновків щодо стану тварин чи встановлення діагнозу.

ФК 6. Здатність проводити відбір, пакування, фіксування і пересилання проб біологічного матеріалу для лабораторних досліджень.

ФК 7. Здатність організовувати, проводити і аналізувати лабораторні та спеціальні діагностичні дослідження.

ФК 13. Здатність розробляти стратегії профілактики хвороб різної етіології.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 2 - Визначати суть фізико-хімічних і біологічних процесів, які відбуваються в організмі тварин у нормі та за патології.

ПРН 4- Знати етіологію та патогенез хвороб, аналізувати епізоотичну ситуацію, умови утримання, годівлі і експлуатації тварин, враховувати їх фізіологічний стан, видові, порідні та індивідуальні особливості, знати способи та методи клінічних досліджень.

ПРН 6- Володіти знаннями професійної діяльності, знати найсучасніші способи та методи лабораторних досліджень.

ПРН 13 - Знати етіологію та закономірності розвитку патологічного процесу незаразних хвороб тварин, шляхи їх попередження та недопущення.

ПРН 19 - Розробляти карантинні та оздоровчі заходи, методи терапії, профілактики, діагностики та лікування хвороб різної етіології.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Опис підготовки фахівців	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів - 8	Галузь знань 21 Ветеринарія (шифр і назва)	обов'язкова	
	Спеціальність __211 Ветеринарія__ (шифр і назва) Освітня програма _____ (назва)		
Змістових модулів - __1__	Рівень вищої освіти: другий Ступінь освіти: магістр	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин: 90		5	
		Семестр	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних - ____ самостійної роботи здобувача - ____		9-10	
		Лекції	
		28 год.	год.
		Практичні	
		год.	год.
		Лабораторні	
		48 год.	год.
	Самостійна робота		
164 год.	год.		
Форма контролю: залік			

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

9 семестр

Тема 1. Вступна лекція. Визначення предмета. Основні етапи розвитку вчення про внутрішні хвороби тварин. Принципи, види і методи терапії.

Тема 2. Загальна терапія і профілактика внутрішніх хвороб тварин. Теоретичні основи і практичні аспекти диспансеризації тварин.

Тема 3. Хвороби серцево-судинної системи. Класифікація. Поширення. Загальні симптоми і синдроми. Хвороби перикарда. Хвороби міокарда і ендокарда.

Тема 4. Хвороби системи дихання. Класифікація і поширення. Симптоми і синдроми при хворобах органів дихання. Класифікація пневмоній.

Тема 5. Хвороби системи травлення. Класифікація, поширення, симптоми та синдроми хвороб системи травлення. Хвороби передшлунків жуйних тварин. Хвороби шлунка і кишечника з синдромом кольок. Класифікація, основні симптоми, принципи діагностики і лікування хворих тварин із синдромом колік. Хвороби шлунка і кишечника: гастрит, виразкова хвороба, гастроентерит, гастроентероколіт.

Тема 6, 7. Хвороби печінки і жовчних шляхів. Класифікація, поширення, основні синдроми захворювань печінки і жовчних шляхів. Гепатит, гепатодистрофія.

10 семестр

Тема 1. Хвороби нирок та сечових шляхів

Тема 2. Хвороби, зумовлені порушенням обміну речовин. Класифікація, поширення, особливості перебігу та діагностики. Кетоз.

Тема 3. Хвороби, зумовлені порушенням обміну макроелементів. Остеодистрофія, гіпомагніємія, післяродова гіпофосфатемія. Мікроелементози тварин.

Тема 4. Хвороби ендокринної системи. Причини і механізми розвитку. Хвороби щитоподібної і прищитоподібних і надниркових залоз.

Тема 5, 6. Хвороби молодняка

Тема 7. Хвороби нервової системи

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви тем	Кількість годин										
	денна форма					заочна форма					
	усього	у тому числі				усього	у тому числі				
		л	п	лаб	с.р.		л	п	лаб	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
Тема 1. Вступна лекція. Визначення предмета. Основні етапи розвитку вчення про внутрішні хвороби тварин. Принципи, види і методи терапії.		2				10	-	-	-	-	-
Тема 2. Загальна терапія і профілактика внутрішніх хвороб тварин. Теоретичні основи і практичні аспекти диспансеризації тварин.		2	4			10	-	-	-	-	-
Тема 3. Хвороби серцево-судинної системи. Класифікація. Поширення. Загальні симптоми і синдроми. Хвороби перикарда. Хвороби міокарда і ендокарда.		2	4			10	-	-	-	-	-
Тема 4. Хвороби системи дихання. Класифікація і поширення. Симптоми і синдроми при хворобах органів дихання. Класифікація пневмоній.		2	4			10	-	-	-	-	-
Тема 5. Хвороби системи травлення. Класифікація, поширення, симптоми та синдроми хвороб системи травлення. Хвороби передшлунків жуйних тварин. Хвороби шлунка і кишечника: гастрит, виразкова хвороба, гастроентерит, гастроентероколіт.		2	6			22	-	-	-	-	-
Тема 6, 7. Хвороби печінки і жовчних шляхів. Класифікація, поширення, основні синдроми захворювань печінки і жовчних шляхів. Гепатит, гепатодистрофія.		4	6			20	-	-	-	-	-
Усього годин за 9 семестр		14	24			82	-	-	-	-	-

Тема 1. Хвороби нирок та сечових шляхів		2	4		20					
Тема 2. Хвороби, зумовлені порушенням обміну речовин. Класифікація, поширення, особливості перебігу та діагностики. Кетоз.		2	4		20					
Тема 3. Хвороби, зумовлені порушенням обміну макроелементів. Остеодистрофія, гіпомагніємія, післяродова гіпофосфатемія. Мікроелементози тварин.		2	4		10					
Тема 4. Хвороби ендокринної системи. Причини і механізми розвитку. Хвороби щитоподібної і прищитоподібних і надниркових залоз.		2	4		10					
Тема 5, 6. Хвороби молодняка		2	6		10					
Тема 7. Хвороби нервової системи		2	2		12					
Усього годин за 10 семестр		14	24		82					
Усього		28	48		164					

Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.		
	Разом:	

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна ФН	Заочна ФН
1	Клініко-лабораторні і спеціальні методи дослідження тематично-хворих тварин у клініці з патологією серцево-судинної системи. Діагностика, лікування та профілактика хвороб перикарда і міокарда.	4	-
	Діагностика, лікування та профілактика хвороб		-

	ендокарда та пороків серця.		
2	Діагностика, лікування та профілактика хвороб дихальних шляхів. Діагностика, лікування та профілактика пневмоній тварин. Емфізема, набряк легень, легенева кровотеча.	4	-
3	Діагностика, лікування та профілактика хвороб ротової порожнини, глотки і стравоходу. Діагностика, лікування та профілактика хвороб передшлунків жуйних.	4	-
4	Діагностика, лікування та профілактики хвороб шлунка і кишечника з синдромом колік. Ентералгія, розширення шлунка, метеоризм кишечника. Хімо- і копростаз. Діагностика, лікування та профілактика хвороб шлунка і кишечника: гастрит, гастроентерит, виразкова хвороба. Діагностика, лікування та профілактика хвороб очеревини (перитоніт, асцит).	6	-
5	Клініко-лабораторні і спеціальні методи дослідження, лікування та профілактика хвороб печінки і жовчних шляхів. Клініко-лабораторні і спеціальні методи дослідження, лікування та профілактика хвороб підшлункової залози.	6	-
		24	
6	Діагностика, лікування та профілактика хвороб, зумовлених переважним порушенням обміну речовин. Кетоз. Макро – та мікроелементози. гіповітамінози	4	
7	Діагностика, лікування та профілактика неонатальних хвороб молодняку: гіпоглікемія, казеїно-безоарна хвороба, молозивний токсикоз, диспепсія.	4	
8	Діагностика, лікування та профілактика постнатальних хвороб молодняку: гіпопластична анемія, паракератоз поросят, періодична тимпанія телят, безоарна хвороба, білом'язова хвороба, ензоотична атаксія ягнят.	6	
9	Клініко-лабораторні і спеціальні методи дослідження, лікування та профілактика хвороб нирок та сечових шляхів	6	
10	Діагностика, терапія та профілактика захворювань головного і спинного мозку та їх оболонки. Функціональні нервові хвороби. Епілепсія, еклампсія і неврози. Синдром стресу	4	

	та його профілактика.		
Разом		24	-

Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.		
	Разом:	

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Методи терапії. Етіотропна і патогенетична терапія. Новокаїнові блокади, протистрессова терапія, рефлексотерапія. Неспецифічна стимулювальна терапія	30
2.	Хвороби шкіри	30
3.	Хвороби птиці та хутрових звірів	40
4.	Хвороби імунної системи	30
5.	Хвороби крові	30
6.	Хвороби підшлункової залози	14
	Разом:	164

Основні види самостійної роботи, передбачені при опануванні навчальної дисципліни (як приклад):

1. Вивчення лекційного матеріалу.
2. Підготовка до практичних занять,
3. Опрацювання та вивчення рекомендованої літератури та нормативних документів.
4. Робота з інформаційними ресурсами мереж Інтернет (пошук та обробка інформації).
5. Виконання завдань самостійної роботи.
6. Самоконтроль та самодіагностика засвоєння змісту освіти.
7. тощо

4. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Методи навчання – взаємодія між викладачем і студентами, під час якої відбувається передача та засвоєння знань, умінь і навичок від викладача до

студента, а також самостійної та індивідуальної роботи студента.

При проведенні визначених планом видів занять використовуються такі методи: 1. Під час викладення навчального матеріалу: - словесні (бесіда, пояснення, розповідь, інструктаж); - наочні (ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження); - практичні (вправи, практичні роботи, дослідні роботи). 2. За організаційним характером навчання: - методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності; - методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності; - методи контролю та самоконтролю у навчанні; - бінарні (поєднання теоретичного, наочного, практичного) методи навчання. 3. За логікою сприймання та засвоєння навчального матеріалу: індуктивнодедукційні, репродуктивні, прагматичні, дослідницькі, проблемні тощо.

5. ФОРМИ КОНТРОЛЮ, МЕТОДИ І КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У даному розділі наводяться форми контролю, методи і критерії оцінювання знань, зазначаються види завдань, що використовуються при проведенні кожного із видів контролю.

До основних форм контролю відносяться:

- залік, екзамен.

До основних методів оцінювання відносяться:

- опитування;

- реферати;

- есе;

- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;

- творчі проекти;

- індивідуальні завдання;

- тестування;

- розв'язання практичних завдань, задач, ситуацій;

- розрахункові роботи;

- завдання на лабораторному обладнанні, реальних об'єктах тощо;

- інші види індивідуальних та групових завдань тощо.

Загальна підсумкова оцінка з навчальної дисципліни виставляється відповідно до методики накопичення балів за результатами поточного та підсумкового контролю (див. табл. 5.1-5.2).

Таблиця 5.1 – Схема нарахування балів, які отримують здобувачі вищої освіти спеціальності _____, освітньої програми.

Поточний контроль та самостійна робота			Підсумковий контроль	Загальна сума балів
Змістовий модуль 1 (шах 10 балів)	Змістовий модуль 2 (шах 25 балів)	Змістовий модуль 3 (шах 15 балів)	Підсумкове	

Організаційно-навчальна робота	Самостійна робота	Тести в Moodle	Організаційно-навчальна робота	Самостійна робота	Індивідуальне завдання	Контрольна робота	Самостійна робота	Тести в Moodle	Контрольна робота	завдання/Науково-дослідне завдання/Творче завдання/Екзамен	
5	5	5	7	8	5	10	10	5	15	25	100

або

Таблиця 5.2 – Схема нарахування балів, які отримують здобувачі вищої освіти спеціальності _____, освітньої програми.

Поточний контроль											Підсумковий контроль	Загальна сума балів
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11		
5	5	5	5	8	5	5	5	7	5	5	40	100

T1, T2 ... T11 – теми навчальної дисципліни.

Примітка. У таблиці 5.1-5.2 наведено **ПРИКЛАДИ** нарахування балів. Розподіл балів та їх деталізація за навчальною дисципліною визначаються викладачем.

Результати навчальних досягнень за навчальною дисципліною здобувачів вищої освіти здійснюється за критеріями, що запроваджені в університеті за 100-бальною шкалою, шкалою ЄКТС та національною шкалою, що доводяться до відома здобувачів вищої освіти на першому занятті. Загальна оцінка визначається, як сума балів за всі виконані завдання.

Варто показати взаємозв'язок між результатами навчання та обов'язковими видами навчальної діяльності. Приклад наводиться у таблиці 5.3.

Таблиця 5.3 – Взаємозв'язок між результатами навчання та обов'язковими видами навчальної діяльності (робіт)

Результати навчання	Види робіт				
	Тест	Письмова робота	Практичне завдання	Усна відповідь	...
Навчальний результат 1	+		+		
Навчальний результат 2			+	+	
Навчальний результат 3	+	+	+		
Навчальний результат 4	+	+	+	+	
...					

Критерії оцінювання

У цьому розділі детально описують критерії оцінювання поточного та підсумкового контролів, завдань самостійної роботи, індивідуальних завдань, курсової роботи (проєкту) з урахуванням системи оцінювання навчальних досягнень, прийнятої в Університеті. Зазначаються умови допуску здобувача освіти до поточного оцінювання та підсумкового семестрового контролю з навчальної дисципліни.

Інформація про критерії оцінювання різних видів контролю може подаватись як в описовій формі, так і у вигляді таблиць.

Примітка. У таблиці 5.4 визначена шкала оцінювання, прийнята в Університеті.

Таблиця 5.4 – Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Екзаменаційна оцінка	Залік
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ, ПРОГРАМНЕ, НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ (за потребою)

У процесі вивчення проводяться лабораторні роботи, пояснення на наочному матеріалі, бесіда зі студентами з використанням різних презентацій, фотографій та ілюстрацій.

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Внутрішні незаразні хвороби тварин: підручник / [М.І. Цвіліховський, В.І. Береза В.С. Січкара та ін.]; За ред. М.І. Цвіліховського. – [3-є вид.] – К.: Аграрна освіта, 2014. – 614 с.
2. Внутрішні хвороби тварин: практикум / [М. І. Цвіліховський, Н. І. Бойко,

- С. І. Голопура та ін.]; за ред. М.І. Цвіліховського – К. : ЦП КОМПРИНТ, 2016. – 224 с.
3. Внутрішні хвороби тварин / [В.І. Левченко, І.П. Кондрахін, В.В. Влізло та ін.]; за ред. В.І. Левченка – Біла Церква, 2012. – Ч.1. – 528 с.
 4. Внутрішні хвороби тварин / [В.І. Левченко, В.В. Влізло, І.П. Кондрахін та ін.]; за ред. В.І. Левченка – Біла Церква, 2015. – Ч.2. – 610 с.
 5. Внутренние болезни животных. 4-е изд. / [Щербаков Г.Г., Коробов А.В., Анохин Б.М. и др.]; Под общ. ред. Г.Г. Щербакова, А.В. Коробова – СПб.: Лань. – 2005. – 736 с.
 6. Данилевский В.М. Внутренние незаразные болезни сельскохозяйственных животных / Данилевский В.М. – М.: Агропромиздат, 1991. – 576 с.
 7. Кондрахин И.П. Алиментарные и эндокринные болезни животных / Кондрахин И.П. – М.: Агропромиздат, 1989. – 255 с.
 8. Мікроелементози сільськогосподарських тварин / [Судаков М.О., Береза В.І., Погурський І.Г. та ін.]; за ред. М.О. Судакова. – [2-е вид.] – К.: Урожай, 1991. – 144 с.
 9. Незаразные болезни молодняка / [И.М. Карпуть, Ф.Ф. Прохоров, С.С.Абрамов и др.]; под ред. И.М. Карпутя. – Минск: Ураджай, 1989. – 240 с.
 10. Современный справочник врача ветеринарной медицины / Под общ. ред. В.Г. Гавриша и В.А. Сидоркина. – Изд-е 8-е доп. – Ростов н/Д: Феникс, 2007. – 608 с.
 11. Судаков Н.А. Справочник по патологии обмена веществ у животных / Н.А.Судаков, А.Д. Грачев, В.И. Береза; под ред. Н.А. Судакова. – К.: Урожай, 1984. – 240 с.

Інформаційні ресурси в Інтернет

1. <http://www.nbuv.gov.ua/> – Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського
2. www.nbuv.gov.ua/ – Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського
3. www.dnsgb.com.ua – Національна Наукова Сільськогосподарська Бібліотека Національної Академії Аграрних Наук
4. Електронний ресурс <http://biofile.rU/b>
5. Електронний ресурс <https://ru.wikipedia.org>
6. Електронний ресурс <http://www.coolreferat.com>.